

CZIGÁNY GYÖRGY

*Huszonnégy vers
négy tükörben*

Museo di Dio

V o r

Stille

Worry

Z-füzetek/96

Fedél

CZIGÁNY GYÖRGY

*Huszonnégy vers
négy tükörben*

Museo di Dio

V o r

Stille

Worry

BUDAPEST

Z-füzetek/96

Sorozatszerkesztő:

SIMOR ANDRÁS

Tipográfia:

DOMJÁN ISTVÁN

© Czigány György

Isten múzeuma
(*Museo di Dio*)

4. üres

Isten múzeuma

Ott együtt a gyerekek összes nevetése
s lapulva bennük lassú szívverése
a Máté-passiónak, szemétbe vetett
csecsemők és kivájt szemek
hervadt virágaként, színeikben épen,
s ott van Noé galambja is, csőrében
zöld ág, – majd Szent Ferenc beszélget vele.
Máglyák csont-hamuja, vértanúk feje,
csillogva könnyekben prostituáltak –
Szent Mihály kardja, s akik mennybe szálltak
felhőn, tűz-szekéren s ki pusztán vándorol:
az udvar sarkában, égő csipkebokor.
A vágyakozók szűz szemrebbenése,
a mezítlen Salome hóhér-kése,
álmaink a falakon: freskó, mozi-vászon,
növények nedve és vér a kaszákon
– a halál szerszámai, angyal orgonája
sötét a teremtés halottas háza.
Holtak ott harangok csöndjében állnak:
megkondul-e az ég, fölsüt Húsvét-vasárnap?!

Museo di Dio

Tutte le risate dei bimbi sono lá
ed acquattato in loro il lento battere del cuore
della Passione secondo Matteo; neonati gettati
nell'immondizia ed occhi cavati
come fiori appassiti, dai colori intatti,
e c'è anche la colomba di Noè, un ramo verde nel becco,
– San Francesco poi le parlerà.
Cenere d'ossa dei roghi, teste di martiri,
prostituiti in lacrime lucenti –
la spada di San Michele, chi è asceto al cielo

su una nuvola, o su un carro f iammeggiante
e chi erra nel deserto:
nell'angolo del cortile, il rovetto infuocato.
Il vergine batter di ciglia di chi brama,
la lama omicida della nuda Salomè,
i nostri sogni sui muri, affreschi, schermi cinematografici,
la linfa delle piante e il sangue sulle falci
– strumenti di morte, organo d'angelo –
buia la camera ardente del creato.
I morti sono lá, nel silenzio delle campane:
Suonerà il Cielo, riapparirà la Domenica di Pasqua?

Traduzione di Alberto Menenti

Mozart Constanze-nak

(Rokokó dal)

Egymásba hullt két hang
trillányi énekét
két test dallamában
üdvözíti vétek.
Kéjben fogant létünk
megszentelt gyönyörét
eszméló magasba
löveli a lélek.
Nem a test könnyörög,
csak fénye és a rét –
hús mezítlenséget
kínál kényszerének.
Édes börtönünket
halállal töri szét
szívünk ritmusára
hajló angyal-ének.

A Constanze Mozart

L'eden del trillo
di due note cadute l'una sull'altra
nella melodia di due corpi
il peccato redime.
Il piacere consacrato
del nostro essere concepito nella lussuria
l'anima lo innalza
fino alle vette della conoscenza.
Non e' il corpo che implora
Ma solamente la sua luce ed il prato-,
offrono nudità fresca
al suo richiamo.
La nostra dolce prigionia
la rovina con la morte
il canto dei angeli che
si dondola al ritmo dei nostri cuori.

Traduzione di Alberto Menenti

Litánia

Ami gyönyörű sose árva.
De láthatatlan létben járva
hiába nyílik arcán ki a nap,
itt az ég dolgai nem látszanak.
Kiveti magából a bölcsességet,
torkából kiszorul az ének –
öregség, jaj kedves öregség.
Kifakult hajnalból dereng föl,
hangok csak lusta függönyökből:
választaná amire vágyik,
madárzenékből unokáit.
Azé, ki fűként lekaszálja,
benne merevszik meg a szája,
öregség, jaj kedves öregség.
Álmok szemetjéből felizzanak:

kiszáradt percein villog a nap.
Elhullottak miértjei
s hogy élt, meg kéne érteni.
Óráit üdvözlégyek mérjék:
fogja szakadt rózsafüzérét.
Öregség, jaj kedves öregség.
Szürkül folyton és tehetetlen
dicsőül meg a fellegekben:
múlábként jár igazi lába,
már vizeléshez kell a bába,
a régi villamos zajt fülelő,
a csönd csikorgásban nyugvó-kelő
öregség, jaj kedves öregség.
Test zaja szól fülében mindig,
verejtékes hátára légy telepszik,
emlékeit a semmi óvja,
emészti álmok dáridója.
Nincs visszaút, se nyár, se más idő –
csak gyerekkor nyarában heverő
öregség. Jaj, kedves öregség.

Litania

Cio' che e' mirabile non e' mai orfano,
ma andando nell'essere invisibile
anche se sul viso spunti il sole,
qui le cose del cielo non si vedono.
La saggezza si getta fuori di se'
il cantare non ha posto nella sua gola –
vecchiaia.

Spunta dall'alba scolorita,
suoni solo al di la' di tende pigre:
sceglierebbe le cose che desidera,
da musica di uccelli i suoi nipoti.
Ormai e' di lei, che lo falcerà' come l'erba,

in lei la sua bocca fredda come pietra s'irrigidisce;
vecchiaia.

Nell'immondizia si arroventano sogni spaventati,
il sole cerca di ravvivare i suoi minuti essiccati;
i suoi perché son caduti
e che ha vissuto sarebbe da capire.
Che siano le avemarie a misurare le sue ore:–
che agguanti il suo rosario rotto –
vecchiaia.

Sempre piu' grigio ed inerte,
glorificato tra le nuvole,
le sue gambe vanno come gambe artificiali
e per urinare ci vuole l'infermiera.
Sta con l'orecchio teso al rumore di tram vecchi,
si posa e si alza nello stridore del silenzio
vecchiaia.

Rumori silenziosi del corpo risuonano sempre nelle
orecchie,
sulle spalle madide di sudore si posa una mosca.
Il nulla fa la guardia ai suoi ricordi,
e' consumato dalla baldoria dei sogni.
Non c'e' via di ritorno, non c'e' estate né altri tempi –
c'e' solo lei, giacente nell'estate dell'infanzia
vecchiaia.

Traduzione di Alberto Menenti

Az elsüllyedt katedrális

Csigalépcső-homály s derengő nap-játék.
Csak vállgödrében bújt meg csipetnyi árnyék.
Üvegablak-szentnek orgona zenére
felszakadt titokként, égből csordult vére.
Lámpa néz testen át, ragyogtató szégyen,
mezítlenül a szín a bordán, a térden.
Arcát a fal vétlen méz-izzása óvja.
Időnk holt súly. Megdől a templom hajója.
Minden part elmerül. Üres táj az ég fenn.
Napkelték hevernek halálom ölében.

La cattedrale naufragata

Le tenebre d'una scala a chiocciola e il chiaroscuro del sole
giocoso.
Un pizzico d'ombra che si nasconde dietro lo spigolo.
Un santo della vetrata, per le note dell'organo,
misteriosamente suda di nuovo il sangue divino.
La lampada traluce il corpo, una vergogna che fa brillare,
sulle costole, sulle ginocchia, nudo è il colore.
Le guance son protette dal fervore immacolato del muro
calcareo.
Il nostro tempo é un peso morto. La navata inclina.
Ogni riva affonda. Il cielo lassù è un paesaggio vuoto.
Aurore giacciono nel grembo della mia morte.

Traduzione di Alberto Menenti

Tóparti zongoraszó

(Fischer Annie emléke)

A Garda-tó egébe fájdul
– Failoniék üvegfalán túl –
lehunyt pillák alatt a szem:
sziklák, felhők? – mindegy, hiszen
a mélyre szívott füst gyötört
arcizmokon álom gyönyört
igéz, tömjénfüstként hű dallam
emelkedik, tenger nő halkan,
hogy kezéből: izmok, inak
fényével keljen föl a nap.
A nemlét falán dörömbölnek
árva angyalai e földnek.
Mind szíve közepében égve,
tudjuk, e létnek nincsen széle,
de indulatok méltósága:
csont csupasz, gyors, nikotin-sárga
ujjaiban égboltnyi táj itt
s mi tűrhetetlen szólni vágyik.
Nem látjuk már sólyom kezét.
Velünk a csend. Az is beszéd.

Suono di pianoforte in riva al lago

(ricordo di Annie Fischer)

Nel ciel del lago di Garda fanno male
– oltre il muro di vetro dei Failoni –
gli occhi sotto le palpebre socchiuse:
rocce, nuvole? – non conta, dal momento
che il fumo respirato intensamente
sui muscoli straziati del mio volto
richiama in vita un sogno seducente:
un canto fedele come fumo d'incenso
levasi, cresce un mare in silenzio,

come dalle sue mani: con la luce
dei muscoli, dei tendini sorga il sole.
I muri dell'inesistenza percuotono
gli angeli orfani di questa terra.
Tutti noi che bruciamo in mezzo al cuore,
lo sappiamo, non ha confini questa vita,
ma la dignità delle passioni:
nelle sue dita ossute, veloci, giallo-nicotina
un paesaggio grande come questo cielo
e ciò che è insostenibile vuole avere voce.
Non vediamo più le sue mani da falco.
Resta con noi il silenzio. Anche quello è parlare.

Traduzione di Alberto Menenti

Fiam, Petőfi Sándor

Arcod kigyúlt, zászlóként lobogó testtel
állsz a Pilvax előtt, futsz a Corvin-közben,
ott vagy az Országház terén s minden csatatéren –
rossz bőrben vagy fiacskám, baljós láz van
egykor oly szelíd, szerelmes szemeidben.
És reszket ifjú kezed, mint bölcs öregeké,
amint bort tölt az áhitat rideg pohárba.
Kipattanó izmok dühe van arcod csontjain:
kegyetlen volnál? – lázak bilincseiben szabad!
Holott odaadóan nyújtózik pillantásodban
a róna s a homályból kék gyümölcsfák
néznek terád, kit ürömével a tapasztalás
annyiszor kínált sötét poharából...Kisfiam,
azt hallom vért köptél, mégis kardot kívánsz,
katona lennél s a gyávaságtól megrezzent szívvel
suttogod, mondod és kiáltod gyöngéden
a gyermekien szép forradalmat, hogy mezítlen
koporsón: vérző hátadon dübörödjön majd a föld,
míg vigyorogva esküdöznek, kiknek csak sírni szabadna.
Itt az idő! – csak a te szegény, enyésző szívedben
élhet Magyarország. Féltünk fiam és félünk:
nem áldott földbe, ócska legendába vetnek téged,

nehéz évszázadok eleven sírjába temetnek –
költő és vértanú, te elszánt boldogság-cselekvő!
Ki avat boldoggá téged – hűség mártírja –
kinek minden szívütése imádság volt?!

Figliolo, Sándor Petőfi

Il volto acceso, il corpo un vessillo
sei davanti al caffè Pilvax corri al Largo Corvin
sei alle Camere, in ogni battaglia campale –
sei malconco figliolo, hai una febbre sinistra
nello sguardo un tempo amoroso e mite.
La giovane mano trema come quella d' un virgulto
versando del vino nei freddi bicchieri
sulle ossa faciali, c'è l'ira dei muscoli tesi
saresti crudele? – è lecito se ti vince una febbre.
Ma si offre nei tuoi occhi la distesa dei campi
dalla foschia bluastri alberi di frutto
guardano a te, cui l'esperienza
tante volte ha teso il calice amaro. Figliolo,
ho sentito che espettori di sangue e vuoi una spada
vorresti fare il soldato, ma col cuore che trema
sussurri, dici, proclami con tenerezza
la fanciullesca bellezza della rivolta
su una nuda bara, sulla tua schiena sanguinante tremi la terra
mentre ghignando giurando coloro che dovrebbero piangere.
Il tempo è giunto! Soltanto nel tuo povero deperibile cuore
vive l'Ungheria. Siamo in pena per te figliolo, temiamo
che ti possono gettare in una leggenda da poco non in terra
benedetta
che ti interrino nella tomba vivente di secoli densi.
Poeta e martire, tu cocciuto attore di beatitudine!
Chi ti beatifica, martire di fedeltà
In cui ogni battito di cuore era preghiera?!

Traduzione di Giorgio Pressburger

14. üres

Csend elé
(Vor Stille)

16. üres

Két sor

Hordozhatatlan terhet szomjúhozva
teli a kert kővé vált szeretőkkel.

Zwei Zeilen

Nach untragbarer Last sich sehrend
Gartenfülle versteinerner Liebenden

Nachdichtung: Valeria Koch

Non moriar

(Sanzon, életveszélyben)

Nem halok meg, hanem élek.
Teli a pillanat. Üresek az évek.
Együtt van, ami volt
s örökre megmarad.
Elme, szív kipakolt –
a semmibe lépett.
Együtt van, ami volt –
nem halok meg, hanem élek.

Non moriar

(Chanson, in Lebensgefahr)

Ich sterbe nicht,
ich lebe.
Die Sekunde erfüllt.
Jahre fallen in Leere.
Beisammen, was gewesen,
es verbleibt in Ewigkeit.
Hirn und Herz verwesen –
das Nichts ist ihr Gewebe.
Beisammen, was gewesen –
ich sterbe nicht,
ich lebe.

Nachdichtung: Valeria Koch

Csend elé

A feledésben ragyogás van.
Derű, velünk és nélkülünk.

Vor Stille

Die Vergessenheit funkelt.
Anmutig: mit und ohne uns.

Nachdichtung: Valeria Koch

Mögöttem Eurüdiké

Bárhová is: elkésve érkezőnk.
Hiszen folyik,
már javában történik minden.
Előzmények tömkelegét hordozzák
egy arc talányos fényei.
Csakis elkésve láthatom, hogy
tengerdarab fölött a lépcsők
párálló csigavonalában
mint lépdél lefelé, hogy
szoknyájába törli kezét –
Mért sír? Hiába állna meg:
nincs fékje a test égő
perceinek. Ha ájultan hever
teremti-törli akkor is
jelenlétének halmait. Mióta
üres a lépcső? Ami történt
helyére áll. Együtt, egyszerre van.
Mégis: könnyezhet-e
egy kéz, egy lány keze?
Rodin Dantétól s tőle tudja Rilke,
hogyan sírhatnak a végtagok,
könnyek törhetnek ki
a bőrön át – – –
Mögöttem áll:
tarkómon a lélegzete.

Hinter mir Eurydike

Egal wohin: wir kommen verspätet.
Denn es läuft,
geschieht alles schon in vollem Gange.
Eine Menge Vorgeschehen leuchtet
in einem rätselhaften Gesicht.
Nur noch verspätet kann ich sehen,
wie sie über dem Stück Meer
im Nebel die Wendeltreppe
hinuntergeht, die Hand mit
ihrem Rock abtrocknet –
Warum weint sie? Vergebens bliebe sie stehen:
Die brennenden Minuten des Leibes sind
nicht zu bremsen. Liege sie ohnmächtig,
schaffte-wischte sie immer noch
die Wölbungen ihrer Anwesenheit.
Seit wann ist die Treppe leer? Was geschah,
ist gleichzeitig da. Steht auf seinem Platz.
Dennoch: Kann eine Hand
weinen, eine Mädchenhand?
Von Dante weiß es Rodin und von ihm Rilke,
daß die Körperteile weinen,
Tränen die Haut sogar
durchdringen können –
Sie steht hinter mir:
auf meinem Genick ihr Atem.

Nachdichtung: Valeria Koch

Öt kérdés

Hogy együtt leszünk a Paradicsomban?
A színpadi fák szélcsöndjét feledve?
A szájhoz kapott kéz rémületét is?

S végre: hogy mi az emberi méltóság?

Hogy bármely élet mindünkével ér fel?

Fünf Fragen

Ob wir zusammen sind im Paradies?
Vergessen die Windstille der Bühnenbäume?
Auch wie die Hand vor Angst zum Mund hochfliegt?

Und endlich: Was denn Menschenwürde ist?

Daß jedes Leben gleichwertig mit dem unsren?

Nachdichtung: Valeria Koch

Ruhánk

Ha véres testrészként kiszakadva
megszületünk: azonnal
felöltöztetnek, a mi időnkbe
pólyálnak minket és
egyetlen másodperc lesz
mindvégig ismerős ruhánk:
perc köpeny, nyári blúz-szekundum
és estélyi pillanat illat-
öltönye, áhitat-fekete a
zokogáshoz meg lepedő-fehér

a szerelemhez, de percünket
mezítlenül is hordjuk: bőrünkké
vált és már levethetetlen:
ruha az idő szövetéből –

de ha mégis kibújunk belőle
és lerázzuk magukról:
visszafogad ruhátlanságban
amit otthagytunk: csupasz tenger –
valami örökkévalóság.

Unser Kleid

Wenn wir als blutiges
Körperteil herausgerissen
zur Welt kommen: zieht man
uns sofort an, in unsere Zeit
werden wir gewickelt und ein
einzige Moment wird bis ans End
unser vertrautes Kleid:
Minuten-Kittel, Sommerbluse-Sekunde
und das Duft-Abendkleid des Augenblickes,
andachtschwarz zum Weinen und
tuchweiß zur Liebe, doch unsere Minute
tragen wir auch entblößt: sie ist unsere
Haut geworden, nicht mehr abzustreifen:
Kleid aus dem off der Zeit –

schlupfen wir dennoch aus ihm
und wischen es von uns ab:
nimmt uns entkleidet zurück,
was wir dortgelassen: bloßes Meer –
irgendeine Ewigkeit.

Nachdichtung: Valeria Koch

Aggály
(*Worry*)

24. üres

Antik felirat

Meghalunk és feltámadunk
pillanatról pillanatra -
képzeletünk vak szemeit
meregetjük végtelenbe.

An Ancient Inscription

See, we die and come to life
every other minute -
while our fancy's sightless eyes
stare in the infinite.

Translation: István Tótfalusi

Holtomig

Zihál az erdő, menekülne.
Ág, feketére ázva villan.
Pusztulásba meredt türelme
tétlen boldogság csontjaimban.

For Life

The wood's panting, would run away.
Boughs and rain, a bright black alloy.
Their patience, frozen to decay,
is in my bones an idle joy.

Translation: István Tótfalusi

Noteszlap

A simogatás rajza -
eget szorító ujjaink.
A kihűlt tapintás.
Te meg én – nélküled –
egy kézfogásba befalazva.

A Notebook Leaf

The pattern of caressing –
our sky-grasping fingers.
The touch cooled down.
You and I – without you –
walled up in a handshake.

Translation: István Tótfalusi

Öt pótlás Aljosának

A világ bölcsessége örök csecsemő
– mormolta – bölcsője a pillanat.
Mindig a haldokló jelenben
sír föl, máris tagadva minket.
Mintha volna más is, mint az
ami éppen elveszik örökre.
Hallgatásából észévétlen havazásként
az éjszaka kezd világitani.
Mégis fölemelt szívekkel? – kérdezte.
Fakó a hang, már suttogás.
Csakis a képtelen hiány helyén
támad csoda: való, mely hihetetlen.
S a csodánál nincs természetesebb –
mondta még Zoszima sztarec.

Szikla-konok kényszerűség,
ami megtörtént nem változik,
szólt újra Zoszima sztarec.
S be nem hatolhat semmi
a megtörténtbe, csak a bűnbocsánat,
mely sírjából hívja elő
s megmásítja a múltat: Isten,
aki a jövőben mondandó
fohászt is most hallgatja meg.

Valamely tévedésünket elismerve
többet emelünk a világon,
mintha fölfedeznénk száz igazságot
s ha megvalljuk valamely hibánkat,
az nagyobb világosságot kelt
mint erényeink összes csillogása –
mondta még Zoszima sztarec.

Gyöngülő testben is növekedhet,
erő a bölcsesség bennünk.
Hogy általa gazdagabbak lennénk?
alig hiszem. Hogy vele Istenhez
közelebb érünk? – lehetetlen.
De ha elszórva minden tudást
elfogadjuk a kisebbedést is,
ha tehetetlen gyermekké leszünk,
méltatlanok a szólásra, s ha
elfogyatkozhatunk gondolatainkban,
akkor talán már Övéi volnánk –
mondta Zoszima sztarec.

Végső gyöngeségben, mélységből
kiáltva, tehetünk csodát. Lehet,
hogy égbolt költözik a vak
szemekbe, futni fog a béna és
Mária-képen véres könny szakad.
De tudni kell: szegény e tett,

nem tiszteli eléggé a Teremtést,
hiszen a napfényt, létezésünk áldott
perceit megalázza – mondta és
mosolygott Zoszima sztarec.

Five Supplements for Alyosha

Worldly wisdom is an eternal baby
– he murmured – cradled in the moment.
It always gives its cry in the dying present,
which is an immediate denial of us.
As if there existed anything beyond
that which is being lost forever.
From its silence, as a surprise of snowfall,
night begins to send out its rays.

And yet with raised hearts? – he asked.
The feeble voice sank into whisper.
It's only in the place of absurd absence
that wonders happen. Real and incredible,
as there's nothing so natural as wonders –
added the Starets Zosima.

Necessity's as adamant as rocks,
that which has happened will no more be changed,
said Starets Zosima again.
And nothing penetrates that which has
happened but the forgiveness of sins,
which summons the past forth from
its tomb and alters it: it's God
who answers now the prayer which
will be said only in the future.

By admitting an error of ours
we edify the world a lot more than by
discovering a hundred truths,

and by confessing one of our mistakes
we make a greater brightness than
with all the shine of our virtues –
said Starets Zosima again.

It may be growing still in a decaying
body, wisdom is strength in us.
If it would make us richer? No,
I don't think so. If it could make us
live nearer to God? – it's impossible.
But if we cast away all that we know,
accepting that we can even diminish,
if we turn into helpless children,
unworthy to speak, and if
we are able to waste away in thought,
than we have a chance to be His –
said Starets Zosima.

In our utter feebleness, by crying from
the abyss, we still can work wonders. It may be
that the bright sky will move into the eyes
of the blind, that the lame will run and that
Mary's picture will shed tears of blood.
And yet remember that deeds are poor,
they fail to show due respect to Creation,
as they humiliate sunshine, the blessed
moments of our existence – said
the Starets Zosima with a smile.

Translation: István Tótfalusi

Aggály

Nem bánám a halált,
csak kicsit szégyenlős vagyok.
Magam szeretnék mosdani,
magam menni ki a temetőbe:
lennék szívesen sírásó is
és eligazgatnám azt a néhány
koszorút, melyet kárpótlásként
küldenek jó emberek, akiknek eddig
nemigen volt ideje figyelni rám.
De hát erre is azt mondom, amit
máskor: legyen, ahogy akarjátok.
Valami vidám beszédet is
rögtönöznék. Hogy megejtően nagy
bennem a bizonytalanság mindarról,
amit eltökélten hiszek.

Worry

I wouldn't object to death,
I am simply bashful a bit.
I'd like to wash myself alone,
to walk to the graveyard myself,
I'd willingly dig my grave,
and would arrange the few
wreaths sent as recompense
by good people that hitherto have
payed little attention to me.
I'd improvise even a cheerful
funeral sermon. On my being
pretty uncertain about things
I have an undaunted belief in.

Translation: István Tótfalusi

Epilógus

Ledőlünk a földre
s nevetünk eleget,
mintha együtt volnánk.
Mintha volna más is,
mint az, ami éppen
eltűnik örökre.

Epilogue

We lie down on the ground,
laugh to our heart's content,
as if we were together –
as if there were anything
beyond that which just now
is vanishing for ever.

Translation: István Tótfalusi

32. üres

Sárkány
(Dragon)

34. üres

Világtalan

Világtalan tél csöndje
test és test
csönd heves gyümölcse
– árvíz alatt
kiterített ország
– virágozva, gúzsba kötve –
test és test
mintha megbotoznák
vágyban rándul össze
s túri tehetetlen
örömét – kitarulkozik
a sebekben
és leomol
egyetlen mozdulatig
egyszerűsödve.
Biztos nemlét s termő
diadal ébren
kulcsolódik, íme:
kereszt és lány
férfi és kereszt
egymáson megfeszítve
egyetlen reflexig alázva.
Lélegzetében
örök világosság
mélyén a gyönyör
diktatúrája –
test és test
miben összeroskad
egy évmilliárd.
Dereka bomló, erjedő
növény – szíve
világkezdeti tárgy.
Nem távolodva
nem közeledve
eszélősen lelassult jégeső
üt sebeket
a tompa
mezítlennél védtelenebb
csendbe.

Aveugle

Silence d'un hiver aveugle
corps et corps
fruit violent du silence
– pays allongé
dessous l'eau
– fleurissant, ligoté –
corps et corps
comme matraqués
tressaillent en désir
et supportent impuissants
leur plaisir – dans les blessures
s'ouvrent
et s'écroulent
en un seul geste
se simplifiant.
Inexistence sûre et fertile
triomphe – éveillés
s'enlacent, voici:
croix et jeune fille
homme et croix
l'un a l'autre crucifiés
humiliés au seul réflexe.
Dans sa respiration
au fond de la lumière
éternelle la dictature
du plaisir –
corps et corps
un milliard d'années
s'y effondrent.
Sa taille une plante
éclose et fermente – son coeur
un objet du début du monde.
Ne s'approche
ne s'éloigne
grêle en délire ralentissant

Séquence

dans la chair neige de la pomme
au ventre de la pleine lune
dans les cheveux de la blonde lumière électrique
j'étais son rire ainsi

bleu dans le bleu pur
dans neuf noms de fleurs
dans le ciel sombrant des couleurs
j'étais ses pleurs aussi

dans la chute des feux
corps de fille dans du silence
dans les cendres froidissantes des montagnes
j'étais son plaisir aussi

dans la planète et son ardeur
dans la terre et sa nudité
dans la douce contrainte des muscles
j'étais sa mort aussi

Adapté par Marc Delouze

Sárkány

Három hónap, három
nap, vagy perc az eszmélet
legelső létrafokán.
A megszünt érverés: világteremtő
hiány. A bomló hús csöndje
velünk végleges.

Sárkány állt a vajúdó
asszony elé, hogy mihelyt szül
fölfalja gyermekét.

Három hónap, három
nap, vagy perc elég –
hallgatása előzőnli
az időt: diadal, mely elénk
száguld s vissza, a kezdet elé.

Fehérben, a nemlét vereségén
ujjong a gyász.

Dragon

Trois mois, trois jours,
trois minutes sur l'échelon du bas
de l'éveil.
Pulsation morte: manque
qui crée un monde. Le silence de la décomposition
n'est définitif qu'à partir de nous.

Un dragon s'est installé devant
la parturiente pour manger son enfant
dés qu'elle l'aura mis au monde.

Trois mois, trois jours,
trois minutes suffisent –
leur silence inonde
le temps – victoire qui roule vers nous
ou à rebours roule aussi bien vers le commencement.

Défaite du néant,
et blanche joie du deuil.

Adapté par Bernard Noël

„*Godot-ra várva*”

Álom-tehetetlen igék
nógatják – mi itt hever –
a földön fészkelő ég szárnyait,
szavunk enyészetét.
Madár-természetével
a tonnasúly, ötszázezer
év száll le itt
a tenyeremre – a csöppnyi hó,
a fölismerhetetlen érvel:
költögeti kezem
és a Nap
kiürült hátterét.
Csak a nézés látható.
A szem
kavicsnál világtalanabb.

En attendant Godot

Impuissants comme le songe, les mots
talonnent ce qui repose ici:
les ailes du ciel niché sur terre,
la mort de notre parole.
Comme un oiseau,
cinq cent mille années posent
leur poids sur ma paume. Flocon de neige,
l'inconnaissable argumente:
il tente d'éveiller ma main
et le fond sans fond
du soleil.
Le regard seul est visible.
L'oeil
est plus aveugle qu'un caillou.

Adapté par Bernard Noël

Départ

Gyereksírás – az utolsó.
Vizelet a hűs porcelánon.
Angyalok, suttogó kékbén.
Reklám –
a végső szövetséges: kitekert derékkal
a hab-fényes plakát-kisasszony.
S a nyirkos telefonérme:
pénz a nyelvem alá.
Aztán nyelni, száraz torokkal, amíg
egy idegen függöny cikcakk mintáit
– tehetetlen, szigorú béke –
föl nem ismerem magamban.

Départ

Sanglots d'enfant – les derniers.
De l'urine sur une porcelaine fraîche.
Des anges, un chuchotement bleu.
Publicité –
Ultime alliée: la fille affiche,
Splendeur d'écume, taille tordue.
Puis le jeton de téléphone, molte:
De l'argent sous ma langue.
Et puis, la gorge sèche, avaler
jusqu'à reconnaître en sol-même
– paix gauche et stricte –
les méandres du rideau étranger.

Adapté par Bernard Noël

Egy szó emlékei

A heves lélegzetvétél!
Örök szélcsendje kuporog –
ablak áll a levegőben.
Más sem: bőréen a harangszó,
nem ő. Nem a szétkergetett
sziklák – fekhelye viágít.
Érte kiált s nekilódul
az elme: ahogy papírlap
a lángban hirtelen fölül!

Souvenire d'une parole

Le souffle vif!
Il se tasse, éternelle accalmie –
Debout dans l'air, une fenêtre.
Rien d'autre: un tintement de cloche sur sa peau.
Non, pas lui, pas les rocs partout
giclés – sa couche qui brille.
Pour lui crie et s'élançe le cerveau
comme un papier qui soudain
dans les flammes se cabre.

Adapté par Bernard Noël

Tartalom

Isten múzeuma

(Museo di Dio)

Isten múzeuma / 5

Museo di Dio / 5

Mozart Constanze-nak / 6

A Constanze Mozart / 7

Litánia / 7

Litania / 8

Az elsüllyedt katedrális / 10

La cattedrale naufragata / 10

Tóparti zongoraszó / 11

Suono di pianoforte in riva al lago / 11

Fiam, Petőfi Sándor / 12

Figliolo, Sándor Petőfi / 13

Csend elé

(Vor Stille)

Két sor / 17

Zwei Zeilen / 17

Non moriar / 17

Non moriar / 18
Csend elé / 18
Vor Stille / 18
Mögöttem Eurüdiké / 19
Hinter mir Eurydike / 20
Öt kérdés / 21
Fünf Fragen / 21
Ruhánk / 21
Unser Kleid / 22
<i>Aggály</i>
<i>(Worry)</i>
Antik felirat / 25
An Ancient Inscription / 25
Holtomig / 25
For Life / 25
Noteszlap / 26
A Notebook Leaf / 26
Öt pótlás Aljosának / 26
Five Supplements for Alyosha / 28
Aggály / 30
Worry / 30
Epilógus / 31
Epilogue / 31

Sárkány

(Dragon)

Világtalan / 35

Aveugle / 36

Szekvencia / 37

Séquence / 38

Sárkány / 38

Dragon / 39

„Godot-ra várva” / 40

En attendant Godot / 40

Départ / 41

Départ / 41

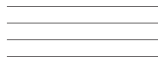
Egy szó emlékei / 42

Souvenire d’une parole / 42

46. üres

Készült 300 példányban

Ez a

példány

ISBN 963 430 255 6

ISSN 0866-4420

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Tabák András

2003 Vasas-Köz kft nyomda

Felelős vezető Badó Géza

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság

48. üres

Fedél

250,- Ft

Czigány György 1931-ben Budapesten született. Eszmélésének városa, gyermekkorának helyszíne Győr volt.

Zongoraművész-tanári diplomahangversenye 1956 tavaszán volt a Zeneakadémián.

Felesége (Jámbor Erika) gyógypedagógus, logopéd-tanár: Ildikó lánya pilóta, író, zenetörténész: Zoltán fia író, rendező: Gergely operatőr, zenetanár. Két unokája van: Zsófi, Mátyás.

Rádióban, televízióban több ezer zenei és irodalmi, vallási műsort, interjút készített. Közvetítője volt Antall József temetésének, a két magyarországi pápalátogatásnak, alapító szerkesztője s máig műsorvezetője a Ki nyer ma? - Játék és muzsika tíz percben sorozatnak, kezdeményezője a Házimuzsika, a Csak a derű óráit számolom adásainak. Húsz éven át a Magyar Rádió főmunkatársaként, újabb húsz éven át a Magyar Televízió főszerkesztőjeként volt gazdája művészeti műsoroknak.

Tíz éve tagja a Távlatok című jezsuita folyóirat szerkesztőbizottságának: az Új Ember állandó külső munkatársa.

1999 óta a Magyar Írószövetség költői szakosztályának elnöke.

Kitüntetései: Erkel-díj, SZOT-díj, Érdemes művész, József Attila-díj, Aranytoll kitüntetés, Batthyány Strattmann László-díj, a Művelődés szolgálatáért-díj, Pulitzer életmű-díj.

